

ร่างยุทธศาสตร์การวิจัยรายสาขา : ด้านการประยุกต์เพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙

๑. หลักการและเหตุผล

นโยบายการวิจัยด้านการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นนโยบายการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยด้านการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในทุกระดับเพื่อให้เกิดความเข้าใจและดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในที่สุด การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ที่เป็นพื้นฐานของประเทศไทย ควบคู่ไปกับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี เสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตที่สามารถจัดการความทุกข์ยาก ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน รวมทั้งการต่อยอดภูมิปัญญาให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการจัดการงานและอาชีพในอนาคตของสังคมไทย ตลอดจนมีการพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในที่สุด จุดเริ่มต้นของการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง คือ การฟื้นฟูเศรษฐกิจ ชุมชนท้องถิ่น ตั้งแต่ขั้นการฟื้นฟูและขยายเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน อันเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและบริโภคอย่างพออยู่พอกินไปจนถึงการแปรรูปอุตสาหกรรมครัวเรือน สร้างอาชีพ และทักษะวิชาการ ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ละขั้นตอนเป็นลำดับ ในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงเทคโนโลยีที่ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นมาจากฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาที่มีอยู่ภายในชาติและที่จะเรียนรู้จากโลกภายนอกด้วย ขณะเดียวกันก็ได้มีการดำเนินธุรกิจตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มมากขึ้นอันเป็นผลจากการเรียนรู้ด้วยตัวเองขององค์กรธุรกิจภายหลังจากประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในส่วนที่ ๓ แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา ๗๘ (๑) ระบุว่า: "บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง ของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ" และจากวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนาประเทศไทยสู่ปี ๒๕๗๐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ และนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ ได้ให้ความสำคัญกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งการพัฒนาประเทศโดยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนี้ มิได้มีแบบอย่างตายตัวตามตำรา หากแต่ต้องเป็นไปตามสภาพภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ สังคมวิทยา วัฒนธรรมชุมชน ที่มีความหลากหลาย ในขณะเดียวกันก็ต้องเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตามอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ ควบคู่ไปกับการพยายามหาแนวทางหรือวิธีการที่จะดำรงชีวิตตามหลักการพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นรากฐานที่มั่นคงในการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจของประชาชนและของประเทศให้ดำเนินไปได้อย่างสมดุลและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ โดยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปัจจัยที่ช่วยให้มีการสร้างภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบที่ชุมชนและประเทศที่อาจจะได้รับ พร้อมทั้งช่วยปรับเปลี่ยนแนวคิดและทัศนคติที่สามารถช่วยให้ทุกคนมีความสุข ด้วยความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ หรืออาจจะฟุ้งเฟ้อได้ตามอัตภาพ ถ้าสามารถหาได้มาด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น สามารถรู้เท่าทันกระแสโลกาภิวัตน์ขณะเดียวกันก็ปรับเปลี่ยนตัวเองให้ได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น โดยไม่เกิดการทำลายเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่ดีที่มีอยู่ในสังคมไทยให้คงอยู่ต่อไป

เนื่องจากงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการดำเนินงานโดยหลายองค์กรและหลายหน่วยงานมาในระดับหนึ่งแล้วและได้รับความรู้ตลอดจนประสบการณ์ และปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญ คือ ภาคการเมืองของประเทศ ซึ่งถูกครอบงำด้วยทุนนิยมและทุนนิยมโลกาภิวัตน์ ทำให้การเมืองของไทยมีลักษณะเป็นธุรกิจการเมือง ซึ่งก็เป็นปัญหาทั่วโลกมิได้เป็นลักษณะเฉพาะของประเทศไทย แต่ที่เป็นปัญหามากในประเทศไทยเพราะการพัฒนาที่ผ่านมาในอดีตได้ก่อให้เกิดปัญหาช่องว่างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความรู้เป็นอย่างมากระหว่างชนชั้นนำและประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ทำให้นักการเมืองหาผลประโยชน์จากช่องว่างดังกล่าวด้วยการดำเนินนโยบายที่ไม่สุจริตพร้อมกับใช้นโยบายประชานิยม เพื่อให้ได้การสนับสนุนจากคนส่วนใหญ่ที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แต่ไม่ได้แก้ปัญหาระยะยาวซึ่งสวนทางกับเศรษฐกิจพอเพียง

ในงานวิจัยที่ผ่านมาได้พบว่าธุรกิจการเมืองนั้นได้รับการสนับสนุนโดยธุรกิจที่มุ่งหวังกำไรระยะสั้น หรือที่เรียกว่าธุรกิจตามที่เคยเป็น (Business as usual) และการเมืองสร้างท้องถื่น และเมื่อมีอำนาจทางการเมืองก็สามารถครอบงำระบบราชการได้ค่อนข้างจะเต็มรูปแบบ แต่ในขณะเดียวกันงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าขณะนี้ภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมได้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงไปมากพอสมควร โดยเฉพาะภาคธุรกิจ เพราะการใช้เศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับวิธีการดำเนินธุรกิจในระยะยาว การเป็นองค์กรธุรกิจที่มีความสุข และเป็นธุรกิจที่อาจสร้างประโยชน์สุขได้ตามลำดับ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจจึงทำได้พอสมควร ขณะที่ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมก็ได้ตระหนักว่าการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงทำให้ความเป็นอยู่ของเขามั่นคงและมีความสุข จึงเกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่ประชาชนและสังคมที่มองหาทางเลือกในการดำเนินชีวิตและเข้าใจความหมาย แต่อุปสรรคที่สำคัญอยู่ที่การเมืองท้องถื่นที่ยังไม่เชื่อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคประชาสังคม ชุมชน ในพื้นที่ในส่วนที่ค่อนข้างมากของประเทศไทย จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญสูงสุดในแง่ของยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนในขณะนี้ ติดตามมาด้วยภาคราชการซึ่งต้องการขับเคลื่อนเช่นกัน และที่สำคัญที่สุดผู้ปฏิบัติงานในระดับสูงของหน่วยงานจะต้องมีความเชื่อมั่นและเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงภายในหน่วยงานของตนเอง ในขณะเดียวกันสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคราชการศึกษาพื้นฐานจนได้ผลดีในระดับหนึ่งแล้ว แต่ส่วนที่มีปัญหาและเคลื่อนไหวได้ช้ามาก คือสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากความเป็นระบบราชการของสถาบันศึกษาความพยายามในการเชื่อมโยงความรู้และกระแสหลักอันเป็นสากล โดยเฉพาะเศรษฐศาสตร์กระแสหลักที่มีพื้นฐานความคิดที่เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์เศรษฐกิจซึ่งต่างกับคำว่ามนุษย์ในความหมายทั่วไปที่แปลว่า “ผู้มีใจงาม” ซึ่งเป็นความหมายเดียวกันกับที่นำมาใช้ในเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนั้นหน่วยราชการที่ทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา ก็เป็นหน่วยงานราชการ ซึ่งก็เป็นปัญหาในการขับเคลื่อนเช่นเดียวกับหน่วยราชการทั่วไป การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคอุดมศึกษาจึงมีความสำคัญมากในแง่ของการสร้างความรู้ ความเข้าใจและเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนภาคธุรกิจนั้นถึงแม้จะขับเคลื่อนได้ดีในระดับหนึ่งแล้วแต่ก็ยังมีประเด็นที่จะต้องขับเคลื่อนต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการสร้างมาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ การทำให้ตลาดหุ้นยอมรับมาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียงเป็นมาตรการสำคัญที่จะพิจารณาค่าของจากธุรกิจที่จะนำหุ้นของกิจการเข้ามาจำหน่ายในตลาดหุ้นเป็นต้น เพื่อการขับเคลื่อนให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุดคนส่วนใหญ่ยังมักกลัวคำว่าเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีความเข้าใจว่าพอเพียงนั้นหมายถึงไม่ต้องการอะไรอีกซึ่งขัดกับสัญชาตญาณของความเป็นคน ในขณะที่คนหันไปสนใจความสุขมวลรวมประชาชาติของ (Gross National Happiness) ของภูฏานมากกว่าเพราะกล่าวถึงความสุขโดยไม่เข้าใจว่าเศรษฐกิจ

พอเพียงนั้นเป็นเพียงกระบวนการโดยมีผลผลิต คือ ความยั่งยืน (sustainability) และมีผลลัพธ์คือการสมดุล ซึ่งหมายถึงความเป็นปกติ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างที่มีความสมดุลก็จะเป็นปกติ ซึ่งหมายความว่าไม่มีความทุกข์ซึ่งถ้าไม่มีความทุกข์ก็มีความสุขนั่นเอง ดังนั้นผลลัพธ์ของเศรษฐกิจพอเพียงก็คือ ความสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา และเมื่อคนเรามีความสุขแล้วก็น่าจะทำให้มีความสุขยิ่งขึ้น ด้วยการมีความสุขจากการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นหรือประโยชน์สุข ดังนั้นถ้าหากคนส่วนใหญ่สร้างแค่ประโยชน์สุขสังคมก็จะมีแต่ความมั่นคง ดังนั้นความมั่นคงอันเกิดจากประโยชน์สุขจึงเป็นเป้าหมายสุดท้ายของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นเป้าหมายของเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วยความยั่งยืน สมดุล และมั่นคง ก็คือความยั่งยืนที่ประกอบด้วยความสุข และประโยชน์สุขนั่นเอง เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นจะต้องมีการศึกษาวิจัยและทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งกว่าที่ผ่านมา

ในขณะที่ได้มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งภาคการศึกษาในระดับหนึ่ง แล้วภาคการศาสนายังมิได้มีการขับเคลื่อนมากกว่าเท่าที่ควร การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคประชาสังคมที่ครบถ้วนนั้นจะต้องประกอบด้วย บ้าน วัด และโรงเรียน ขณะที่บ้านและโรงเรียนได้มีการขับเคลื่อนในระดับหนึ่งแล้ว แต่การขับเคลื่อนในวัดจะมีน้อยมากนอกจากนั้นเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการนำเอาศาสนาหลักของทุกศาสนานำมาสู่เป็นแนวการปฏิบัติเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นพุทธ คริสต์ หรืออิสลาม แต่โดยที่ศาสนาคริสต์และอิสลามเน้นการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว ถ้าหากวัดเน้นแต่คำสอนโดยมิได้มีการปฏิบัติหรือมิได้มีคำสอนและไม่มีการปฏิบัติแต่มุ่งไปสู่การสร้างถาวรวัตถุหรือรูปเคารพบูชาแทนคำสอนก็จะยิ่งทำให้คำสอนผิดเพี้ยน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดในพระพุทธศาสนานอกจากจะช่วยเชื่อมต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคประชาสังคมและภาคประชาชน ในรูปแบบ บ้าน วัด โรงเรียนแล้วยังเป็นการฟื้นฟูพุทธศาสนาให้กลับมาสู่ในแนวทางพุทธธรรมหรือคำสอนของพระพุทธเจ้าอีกด้วย

ยุทธศาสตร์ทั้งหมดถ้านำมาประกอบรวมกันเข้าแล้ว จะได้ภาพดังนี้คือถ้าหากการเมืองของประเทศไทยมีส่วนหนุนช่วยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาอุปสรรคสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงลดลงไปมากภาคราชการก็หันมาขับเคลื่อนได้มากขึ้น การทำธุรกิจก็จะทำไปเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขมากกว่าหวังผลกำไร การเมืองในท้องถิ่นก็จะไม่เป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนในภาคประชาสังคมและประชาชน บ้าน วัด โรงเรียนก็จะมีส่วนร่วมมือเสริมกันมากขึ้น ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาจะทำหน้าที่ผลิตความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น สังคมทุกองคาพยพก็ขับเคลื่อนไปตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยประเทศไทยสามารถเป็นตัวอย่างองค์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงให้ได้ผลเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น ซึ่งถึงเป็นประเทศเล็ก ๆ ก็ได้รับความสนใจไปศึกษากันมาก

ส่วนที่นอกเหนือจากยุทธศาสตร์นี้ก็อาจจะมีประเด็นอื่น ๆ ที่อาจจะยังไม่ครอบคลุมในข้อเสนอยุทธศาสตร์ดังกล่าวที่จะช่วยให้ยุทธศาสตร์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาประเทศตามแนวทางดังกล่าวด้วยการเสนอยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมไทยอย่างเป็นระบบ โดยนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันกำหนดเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงในเชิงยุทธศาสตร์แล้ว จึงกำหนดเป็นงานวิจัยเพื่อรับใช้เป้าหมายในเชิงยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นในมิติต่าง ๆ อย่างรอบด้าน อันจะมีผลทำให้ปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนในทุกระดับ องค์กรภาครัฐตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และส่วนกลาง องค์กรภาคประชาชนและประชาสังคม องค์กรทางศาสนา ตลอดจนองค์กรภาคธุรกิจ ไปจนถึงนโยบายการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมด้วยในที่สุด

๒. วิสัยทัศน์การวิจัย (Vision)

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและประเทศไทย

๓. พันธกิจการวิจัย (Mission)

๑) ส่งเสริมการวิจัยด้านประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการขับเคลื่อนในภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

๒) ส่งเสริมงานวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ก่อให้เกิดผลในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางเลือกในความหมายที่ใกล้เคียงกันในต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนสถาบันทางศาสนาทุกศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดในพระพุทธศาสนาให้เป็นแก่นคุณธรรมและช่วยเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวไปสู่พระสงฆ์และฆราวาสทั่วไป ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๔) ส่งเสริมงานวิจัยในแนวทางของความสุข (Wellbeing) และประโยชน์สุขเพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๕) ส่งเสริมงานวิจัยอื่น ๆ ที่สามารถช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงได้

๔. กลยุทธ์การวิจัย (Research Strategies)/เป้าประสงค์กลยุทธ์การวิจัย (Research Strategic Goals)/แผนงานวิจัย (Research Plan)

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้จริงจากภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๔ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรส่วนท้องถิ่น

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อสร้างคู่มือในการฝึกอบรมผู้ประเมินกิจกรรมในองค์กรส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อสร้างมาตรฐานของกิจกรรมในองค์กรส่วนท้องถิ่นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรส่วนท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคราชการ

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้จริงจากภาคราชการ ประกอบด้วย ๔ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรภาคราชการที่เชื่อมโยงสู่ประชาคมอาเซียน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวกับประโยชน์สุขในภาคราชการที่ดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อสร้างมาตรฐานของกิจกรรมที่เกี่ยวกับประโยชน์สุขอย่างมีประสิทธิภาพในภาคราชการที่ดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมในภาคราชการตามหลักธรรมาภิบาลให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยที่ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาและการวิจัยกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย ๔ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เชื่อมโยงสู่ประชาคมอาเซียน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวกับประโยชน์สุขในภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อสร้างมาตรฐานของกิจกรรมที่เกี่ยวกับประโยชน์สุขในภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๔ การวิจัยด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้จริงจากธุรกิจที่ต้องการขอรับการประเมินความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วย ๔ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อสร้างคู่มือในการฝึกอบรมผู้ประกอบการที่ดำเนินการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๓ การสร้างมาตรฐานความคุ้มค่าเงินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อพัฒนาคัลเลอรัสอุตสาหกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดย่อมต่อไป

กลยุทธ์ที่ ๕ การวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจทางเลือกที่มีความหมายใกล้เคียงกับเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งการสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศที่ให้ความสนใจ ในเรื่องความสุขที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH)

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพดี มีข้อเสนอที่ชัดเจนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และขยายเครือข่ายทั้งภายในและต่างประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ๓ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อการสร้างภาพจำลองสังคมที่ช่วยให้คนมีความเป็นอยู่ที่ดี

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อสร้างระบอบการจัดการทรัพย์สิน (property regime) ที่เป็นอยู่ในสังคมไทยเพื่อให้เกิดสังคมที่ช่วยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีเพิ่มขึ้น

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อสร้างทำให้เกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ปรับตัวเป็นผู้ประกอบการจริงได้

กลยุทธ์ที่ ๖ การส่งเสริมงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสถาบันศาสนา โดยมีจุดเน้นที่พระสงฆ์ในวัดของพระพุทธศาสนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์ : เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในด้านคุณธรรมของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีศาสนธรรมของทุกศาสนาเป็นรากฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพุทธศาสนาซึ่งเป็นฐานทางด้านคุณธรรมของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๒ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การสร้างฐานข้อมูลของวัดที่ดำเนินกิจกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อขับเคลื่อนวัดให้ดำเนินกิจกรรมไปในแนวทางตามคำสอนในพุทธศาสนา และลดความผิดเพี้ยนที่ปรากฏอยู่ในหมู่ของพระสงฆ์

แผนงานวิจัย ๒ การส่งเสริมสถาบันทางศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดในพระพุทธศาสนาเป็นแกนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนในพื้นที่เหล่านั้น

กลยุทธ์ที่ ๕ การวิจัยเพื่อสร้างแนวทางความสุข และประโยชน์สุขร่วมกันของประชาชนไทย เพื่อให้สามารถประยุกต์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

เป้าประสงค์ : การเข้าใจความหมายของคำว่า “ประโยชน์สุข” ของคนในชุมชนชนบท คนในชุมชนเมือง และภาคธุรกิจ ประกอบด้วย ๒ แผนงานวิจัย ดังนี้

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางและนิยามความหมายของประโยชน์สุขจากเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อแปลงเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เชิงปฏิบัติ

๕. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์การวิจัย (Critical Success Factors)

๑. การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้นำไปประยุกต์ได้
๒. การสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างเข้มข้นด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ชีวิต (Theory of Experiential Learning)
๓. การพัฒนานักวิจัยท้องถิ่นซึ่งเป็นสมาชิกชุมชนให้เป็นนักคิด นักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นนักปฏิบัติโดยเรียนรู้และประเมินประสบการณ์เศรษฐกิจพอเพียงไปในเวลาเดียวกัน